

باسمه تعالی

درس سوم پایه یازدهم «معرفه و نکره»

اسم از جهت آشنایی متکلم و مخاطب با آن و عدم آشنایی به دو نوع تقسیم می‌شود: معرفه و نکره
اسم معرفه: اسمی است که برای متکلم، مخاطب و شنونده آشنا و شناخته شده است؛ زیرا تنها بر یک شخص یا شیئی معینی دلالت می‌کند.

مانند: زید، الكتاب، أنا، نحن، أحمد

اسم نکره: اسمی است که برای متکلم، مخاطب و شنونده ناشناخته است؛ زیرا اسمی شایع و متداول است که همه‌ی افراد خود را در برمی‌گیرد.

مانند: کتاب، قلم، رجل

انواع معرفه

- اسم علم: به اسم‌هایی گفته می‌شود که مخصوص یک شخص یا یک مکان و یا یک شیء بخصوص باشد. مانند: مُحَمَّد، فاطمة، ایران
- ضمیر: ضمیر به دو شکل به کار می‌رود:

ضمیر متصل ضمیر منفصل

۱- ضمیر منفصل: این ضمیر خود نیز به دو شکل تقسیم می‌شود:

الف) ضمیر منفصل مرفوعی:

(هو، هی، هما، هم، هن، أنت، أنتِ، أنتما، أنتم، أنتن، أنا و نحن)

ب) ضمیر منفصل منصوبی:

(إِياهُ، إِياها، إِياهُما، إِياهُم، إِياهُنَّ، إِياكَ، إِياكِ، إِياكُما، إِياكُم، إِياكُنَّ، إِياي، إِيانا)

۲- ضمیر متصل: ضمیرهای متصل نیز به دو شکل به کار می‌روند:

الف) **ضمیر متصل مرفوعی:**

(ا، و، ن، ت، تما، تم، ت، تن، ت، نا، ی)

ب) **ضمیر متصل نصبی و جزئی:**

(ه، ها، هُما، هُم، هُنَّ، ك، كِ، كُما، كُمْ، كُنَّ، ی، نا)

۳) **اسم اشاره:** به دو شکل به کار می‌رود:

الف) **اسم اشاره به نزدیک:** (هذه، هذا، هذان، هذین، هاتان، هاتین، هؤلاء)

ب) **اسم اشاره به دور:** (ذلک، تلک، ذانک، ذینک، تانک، تینک، أولئک)

۴) **اسم موصول:** به دو شکل زیر به کار می‌رود:

الف) **موصول خاص:** (الذی، الّتی، اللذان، اللذین، اللتان، اللّتین، الذین، اللاتی)

ب) **موصول عام:** من (برای عاقل) و ما (برای غیر عاقل)

۵) **تعریف به ال:** هر گاه به اول اسم نکره‌ای «ال» اضافه کنیم آن اسم به معرفه تبدیل می‌شود که به

آن «معرفه به ال» می‌گویند و هیچگاه تنوین نمی‌گیرد.

مانند: أَلْ + کِتَابٌ = أَلْکِتَابُ

۶) **مضاف به معرفه:** هر گاه اسم نکره‌ای به یکی از اسم‌های معرفه اضافه شود آن اسم نکره به معرفه تبدیل

می‌شود که به آن «معرفه به اضافه» می‌گویند.

مانند: کِتَابٌ + أَلْکِتَابُ : کِتَابُ التَّلْمِیْذِ

معرفه به اضافه

نکته: اسمی که معرفه به اضافه است، هیچگاه «ال و تنوین» نمی‌گیرد.

راه‌های معرفه کردن اسم نکره :

الف) اضافه کردن « ال » : ال + نکره = معرفه

مثال : آل + طالب = الطَّالِب

ب) اضافه شدن به یک اسم معرفه :

نکره + معرفه = معرفه

مثال : كِتَاب + الْمُعَلِّم = كِتَابُ الْمُعَلِّم / كِتَاب + كَ = كِتَابُكَ

ترجمه‌ی اسم نکره: اسم نکره را به صورت‌های زیر ترجمه می‌کنند:

جاء رجلٌ:

۱- مردی آمد

۲- یک مرد آمد

۳- یک مردی آمد

هر گاه یک اسم نکره در جمله آمد و دوباره خواستیم از آن اسم نکره در کلام سخنی به میان آوریم باید به آن «ال» اضافه کنیم؛ زیرا دیگر آن اسم نکره برای ما شناخته شده است.

مانند: جاء رجلٌ و ذهب الرجلُ مع صديقه إلى الحديقة. (مردی آمد و آن مرد با دوستش به باغ رفت).

نکته: برای ترجمه اسم نکره‌ی بالا که «ال» گرفت از لفظ این و آن استفاده می‌کنیم.

سایت همکلاسی: Hamkelasi.ir